

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

23. november

Na današnji dan se je Maribor pred 19 leti prebudil v hladnem novembrskem jutru v radostnem svitu domovine Jugoslavije. Pred 19. leti ob 4. jutraj so naši oddelki že bili na svojih mestih, določeni, da izvršijo po generalu Maistru odredeno jim nalogo: Za vsako ceno in tudi za ceno življenja izvršiti razorožitve zloglasne nemške zelene garde, ki je taborila v bivši dravski vojašnici. Le nekaj malih incidentov je bilo, ki so bili kakor znamenje poslednjih tujerodnih drhtljajev na naši zemlji. Razorožitve se je izvršila točno v smislu povelja generala Rudolfa Maistra z dne 22. novembra 1918. Šele s tem hrabrim, junaškim činom nepozabnega generala in njegovih zvestih borcev je bil Maribor trajno osvobojen in je bila njegova usoda dokončno odločena v naš prid.

V tistih zmedenih prevratnih dneh ni manjkalo malodušnežev in majhnih ljudi, ki so plašno gledali okoli sebe, brez zavesti čvrste narodne zasidranosti, brez prave orientacije in brez vere v bodočnost. Čin 23. novembra 1918 pa je te malodušneže potisnil stran. Plašnost se je porazgubila, temni strahovi, ki so jih ti majhneži vsepovsod videli, pa so se razkadili. V tem je bil moralni učinek razorožitve zelene garde. Razgnani so bili vsi presodki, češ da moramo Slovani vedno podlegati. Hkrati s tem pa je bilo v naš prilog rešeno drugo važno vprašanje, ki se je glasilo: Ali bo Maribor v tej prelomni dobi našel iz sarma sebe dovolj moči in sile, da se ob moralni in fizični podpori bratskega srbskega plemena osvobodi ter ujedini v veliki Jugoslaviji? To vprašanje je v veliki danes pred 19. leti rešeno v pozitivnem smislu. Čast in slava narodnemu generalu Rudolfu Maistru in njegovim borcem!

Ta datum 23. novembra praznuje vsako leto s svojo tradicionalno slavo mariborski 45. pešpolk v spomin na pomembni zgodovinski dogodek razorožitve zelene garde. Ta praznik pa bi ne sme ostati omejen na polkovno slavo, ampak bi moral biti prav za prav praznik vsega obmejnega ozemlja, vsega nacionalnega Maribora. Na ta dan bi se morali vsi pomuditi pri velikem liku generala Maistra ter slovesno počastiti njegov spomin.

Na današnji dan se bodo naši Maistrovi borci veselo spominjali zmagovitega vojaškega čina pred 19. leti. Spominjali se ga bodo v medsebojnih razgovorih, v krogu dragih prijateljev in znancev. Maistrovi borci! Pripovedujte o vsem tem predvsem naši dragi mladini, ki morajo vedeti, da ne ve, in ki bo sicer le težko raz-

Hitler: V 5, 6 letih dobi Nemčija kolonije nazaj

BERLIN, 23. novembra. V svojem govoru pred člani narodno socialistične sekcije v Augsburgu ob priliki 15letnice njene ustanovitve je kancelar Hitler med drugim izjavil: »Nemčija je prisiljena, da okrepi ton svojega glasa v zahtevi po svojih kolonijah. Svet ne želi slišati poročila o nemški štiri-letki, ker se s tem njen položaj ojačuje. Navzlic temu pa bo ta načrt uresničen, ker vsebuje nujne pogoje, na katerih osnovi zahteva Nemčija vse ono, kar ji je bilo odvzeto. Vsekakor bo prišla vrnitev onega, kar Nemčija zahteva. To je treba imeti v vidu vsaj v roku 3 let, izvršitev pa bo sledila v naslednjih 5 ali 6 letih.«

Maršal Blücher stalen svetovalec kitajske vojske?

TOKIO, 23. novembra. »Niši-Niši« poroča, da se je kitajski vrhovni poveljnik maršal Čangkajšek obrnil preko nekega tujega vojnega odposlanca na maršala Blücherja. Ta odposlanec naj bi vplival na Blücherja, da bi s svojimi nasveti priskočil kitajski vladi na pomoč. Po poročilih je maršal predlagal Blücherju, da naj sploh ničesar ne vpraša Stalina v svrhu eventualne odobritve. V vsakem slučaju bi maršal Blücher, če bi na to pristal, postal stalen svetovalec kitajske vojske.

Maniu napoveduje borbo Tatarescovi vladi

BUKAREŠTA, 23. novembra. Borba narodnih zaranistov proti Tatarescovi vladi je odprta s snočnim prihodom Maniuja v Bukarešto. Maniu je bil ob prihodu v Bukarešto deležen frenetičnega vzklikanja od strani ogromne množice. V posebnem govoru na množico je Maniu izjavil, da se bori za nacionalno idejo, za čisto demokracijo in ustavo. Gre za borbo za ohranitev nacionalne in državne strukture v Romuniji, ki je danes tako zelo ogrožena, kakor nikdar prej.

Strahovite boje v močvirjih jezera Taihu

ŠANGHAI, 23. novembra. Strahovite boje se vodijo sedaj med četami maršala Čangkajška in generala Macue v južnih močvirjih jezera Taihu. V slučaju japonske zmage bi sledilo japonsko prodiranje proti Wusihu, Lintčingju ter Kiangyinu, ki predstavljajo poslednjo obrambno črto, predno se prične ofenziva na sam Nanking.

Pred Šanghajem

Časniki so poročali: »V vzhodni Sibiriji vrši maršal Blücher manevre.«

»Kaj hočeš, ti batjuška, tukajle?«

»E, kaj bi. Prišel sem, da malce preizkušam pakt o nenapadanju.« (tz Oš. j.)

KRAKOV, 23. novembra. Pred poslopjem nemškega konzulata so bile sinoči velike protinemške demonstracije. Večje število nacionalističnih dijakov se je zbralo pred konzulatnim poslopjem ter protestiralo proti zasledovanju Poljakov v Nemčiji ter omejevanju poljskih pravic v Gdanskem.

Razne vesti

Zvišanje mezd železniškim delavcem. Glede na rastočo draginjo je ministrski svet odobril povečanje delavskih mezd v delokrogu železniške uprave z veljavnostjo od 1. novembra t. l. Povečanje se je izvršilo v treh skupinah in v sledečem obsegu:

1. Izučenim obrtnikom okoli 11% od osnovne dnevnice, kar stori v denariju za posameznika 2.6 do 5.8 din za 8-urni delovnik ali v mesecu s 25 delovnimi dnevi 65.— do 145.— din. V ljubljanskem železniškem ravnanstvu vključno delavnico v Mariboru, je s tem prizadeletih okoli 2500 obrtnikov. Skupni denarni efekt znaša mesečno okoli 250 tisoč dinarjev.

2. Polkvificiranim delavcem od 6.5 do 8.4% od osnovne dnevnice, kar stori v denariju za posameznika 1.4 do 3.— din za 8-urni delovnik ali v enem mesecu s 25 delovnimi dnevi 35.— do 75.— din. V ljubljanskem okolišu, kakor pod 1. je prizadeletih okoli 300 (tri sto) polkvificiranih delavcev. Mesečni efekt znaša za vse okoli 18.000 din.

3. Navadnim fizičnim delavcem od 1% do 4.7% od osnovne dnevnice, kar stori za posameznika 0.20 do 1.50 din za 8-urni delovnik, ali v enem mesecu s 25 del. dnevi 5.— do 37.50 din. V ljubljanskem okolišu, kakor zgoraj, je prizadeletih okoli 3450 fizičnih delavcev (predvsem progovzdrževalni delavci z nizko osnovno dnevnicco). Mesečni denarni efekt znaša v celoti okoli 50.000 dinarjev.

Iz prednjih podatkov, ki so točno sestavljeni po starih in novih lestvicah, je razvidno, da je povišanje mezd neznatno. Povprečnost znaša komaj 5% od dosedaj veljavnih mezdnih postavk, pri čemer je velika množica navadnih fizičnih delavcev zelo malo pridobila.

Po sklepu širše seje delavskih delegatov iz območja oblastnega odbora Udruženja jugoslovnskih narodnih železničarjev in brodarjev v Ljubljani, ki se je vršila 21. t. m., se obvešča o tem vsa javnost, posebno pa še hišni posestniki, trgovci, mesarji, peki in drugi pridobitniki, ki so začeli po netočnih časopisnih vesteh o povišanju mezd dvigati cene svojim prodajnim predmetom. Istčasno se izraža bojazen, da se bo šlo to minimalno povečanje osnovnih mezd izvršilo v nekaterih primerih na račun obstoječih skromnih povečanih dnevnic in da prizadeletni delavci v praksi ne bodo deležni niti itak malih povišanj. — Predsedstvo Oblastnega odbora UJNZB Ljubljana.

Tudi carina se je povišala. V smislu odloga finančnega ministra se povišuje carinski agio od 1100 na 1200. Povišanje v primeri z lanskim letom znaša torej 8.33%.

Cene življenjskih potrebščin grodo naglo kvšku. V Zagrebu je cena mleku poskočila za 1 Din pri litru, pri maslu pa za 5 do 8 Din pri kilogramu. Mleko se sedaj v Zagrebu prodaja po 2.50 do 3 Din za liter, maslo po 20 do 24 Din, čajno maslo pa celo po 30 do 35 Din za kilogram.

Državna hipotekarna banka obvešča lastnike onih obveznic 7%nega mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije v zlatu iz leta 1931, ki so v seznamu svobodnega obtoka v kraljevini in so preluknane z označko »Plačljivo v dinarjih«, da je 13. kupon plačljiv 1. decembra 1937 in da se lahko umovni počeni z 2. decembrom.

Palečki

Zakaj? — Zato?!

»Nova Pravda« poroča v štev. 22: »Na glavni skupščini Delavske zbornice je delegat JSZ (Jugoslov. strokovna zveza) g. Lombardo javno kritiziral postopanje onih delodajalcev, ki delavce odpustajo zaradi tega, ker niso ali nočejo postati člani »Sokola«. — »Slovenec« se je tej kritiki pridružil. Mi moramo k temu nepotrebnemu in k temu pristranskemu ogorčenju pripomniti sledeče: Delavci, ki so člani »Sokola«, so izpostavljeni naravnost strašnemu nasilju zlasti po podjetjih, v katerih zelena delavska strokovna organizacija uganja svoj teror ali, v katerih se uveljavlja politični upliv v grožnjami najrazličnejše vsebine. — V mnoga podjetja nacionalni delavci, zlasti »Sokoli« sploh nimajo pristopa in je vsak trud za sprejem v službo zaman, tudi če je socialna potreba še tako velika. Privilegij za sprejem v delo imajo samo člani ene delavske strokovne organizacije. Ali delavcev-Sokolov nihče nima pravice braniti? Ali podjetniki-Sokoli niso moralno in socialno naravnost dolžni, da tako postopajo kot pravi g. Lombardo? Mislimo, da imajo nacionalni delavci tudi pravico do kruha, če so drugod ven vrženi, da so jim vrata odprta vsaj v podjetjih nacionalnih delodajalcev. Pojdite in očistite hleve najpreje drugod! Enaka pravica velja za vse!«

Pohujšljivi letaki

V »Novi dobi« št. 47 beremo: »Letaki pohujšljive politične vsebine. V zadnjem času so se zarili med dobro katoliško slovensko ljudstvo po mestih in po vaseh letaki, podpisani od odličnih predstavnikov bivše SLS, ki pozivajo vse pristase SLS, ki so v dobri veri vstopili v JRZ, da odlože v stranki JRZ prevzete strankarske funkcije, da izstopijo iz nje in tako pomagajo oprati čast slovenskega naroda in očistiti madež, ki ga je Slovincem pritisnila stranka JRZ. Zaradi dogodkov v Španiji je moral prenehati »Dom in svet«, v Ljubljani je bilo zborovanje katoliškega akademskega staršinstva, na katerem je zaman skušal pomiriti razburkane duhove in jih prepričati, da je za katoliške Slovence edino pravilna ona politična pot, ki jo hodi voditelj slovenskega naroda. Omenjene letake sedaj povsod pobirajo in lovijo, da ne bi povzročili preveč zla. »Slovenec« pa se na široko razpisuje o tavajočih Slovincih pa o slovenski daljnovidnosti in graja, da o izvestne ljudi ni važno, kaj sodiš o revščini v Halozah, pač pa je važno to, ali se ti smilijo sirote v Španiji in na Kitajskem. Izgleda torej, da ne homo več zbirali za zvonove v Bengaliji in reševali tamkajšnjih sirot in raznih zamorčkov, ko imamo doma toliko revščine in bede.«

K uvedbi enotnega pozdravljanja učencev

Učenci na raznih šolah, ljudskih, srednjih, strokovnih i. dr. so doslej pozdravljali z različnimi pozdravi. Že večkrat poprej so oblasti mislile tudi v tem oziru priti do neke enotnosti, a iz razumljivih vzrokov je bilo to težko izvedljivo. Pred kratkim pa je vendar kr. banska uprava naše banovine uvedla za učence narodnih šol enotno pozdravljanje in sicer z oziranjem na dnevni čas: dobro jutro, dober dan, dober večer, z Bogom in lahko noč! Za večje učence bo to lahko, težje pa za menca za male, ki težko še ločijo dnevne čase, pa tudi prihodni in odhodni pozdrav. Katehete pa se pozdravljajo: hvaljen Jezus! Vse to je v redu. V mestih in trgih so doslej po večini pozdravljali: Klanjam se — vsekakor lep in res enoten pozdrav. Pri telovadbi, zlasti sokolski, pa tudi med ljudstvom je že zelo zakoreninjen krepki, ne iz nemščine i. t. d. vzeti, prav res pristni slovenski pozdrav: zdravo! Saj je s končnico »a« spodrinil celo v molitvi prejšnjo »Češčen« Marijo! — Radovedni smo ozir. nismo, saj znamo, kako bi gotovi gospodje planili, če bi tako pozdravljanje bilo uvedeno v drugi dobi, rekli bi, da se nam brezversko hoče odpraviti »Hvaljen Jezus«. Sicer pa že slišimo — o glasovih proti taki enotnosti — pri njih samih!

Na dnu življenja...

Kdo je umoril posestnika Karla Rozmana v Breznem 28

Nad prijaznim Breznom, 300 m visoko, na samotnem obronku je skromna, mala hišica posestnika Karla Rozmana. Brezno št. 28! Oddol se ti mudi lep, prijazen razgled daleč naokoli tja preko Dravske doline in Kozjega vrha. Tukaj je bivališče 62letnega posestnika Karla Rozmana. Njegovo posestvo obsega 40 oraloval zemlje v Jugoslaviji, 22 oraloval zemlje v Avstriji. Večinoma je Karel Rozman, ki danes ni več živ, živel na svojem posestvu na avstrijski strani.

V osmih mesecih trije mrtiči

Čudna je pot usode, ki je v zadnjih mesecih prišla nad Rozmanove. Spomladi je umrl nenadoma brat Rozmanove druge žene, ki je živel tamkaj kot prevzihtar. Pred tremi tedni je nenadno umrl Rozmanov sin iz zakona s prvo ženo Karl Rozman. Umrl je par dni potem, ko se je vrnil iz bolnišnice, kjer se je zdravil radi posledic, ki so ga doletele pri spravljaju hlobov.

V petek 19. t. m. se je vrnil posestnik Karl Rozman iz Avstrije, kjer ima lepo hišno, v Brezno št. 28. V nedeljo pa je hišo, v Brezno št. 28. V nedeljo pa je ku nekdo od Rozmanovih in prosil, da bi zvonili ter da bi določili pogreb za pokojnega Karla Rozmana za torek dne 23. t. m. Župniku Maku, ki je pokojnega Rozmana dobro poznal in ki ve, da je bil Rozman vse do zadnjega zdrav in čil, se je zdelo to sumljivo in je o tem obvestil občinskega tatnika Vrabla, ki je napravil ovadbo na orožniško postajo na Remšniku. Orožniški komandir Karapandža ter orožniški kaplar Anton Rife sta se na prijavo podala v nedeljo 21. t. m. ob 12. uri na Rozmanovo posestvo, kjer pa so našli Rozmana že ležečega na mrtvaškem odru. V sobi, kjer je navadno spal Rozman, kadar se je vračal iz Avstrije, sta našla krvave sledove na stenah, našla sta pa tudi okrvavljene čunje, vreče in kos koca, s katero so zločinci najbrže brisali krvne sledove.

To jima je dalo povoda, da sta si natančneje ogledala tudi Karla Rozmana. Snela sta mu obleko in ugotovila, da ima na desni strani glave približno 7 cm dolgo zevajočo rano. Tudi roka je bila poškodovana, na trebuhu pa sta opazila odrgnine in nižje dolj manjše rane. Te ugotovitve orožnikov so bile predložene mariborskemu državnemu tožilstvu in marenberskemu sodišču. Sledila je nadaljnja preiskava v svrhu popolnega razčiščenja te svojevrstne kriminalne zadeve.

Včeraj se je mudila na licu mesta sodna komisija z ogledom, dočim je bila obdukcija Rozmanovega trupla danes zjutraj v mrtvašnici pokopališča v Breznu.

Domači tesar: Usmrtil ga je svak

Ta dogodek je povzročil med ljudmi najrazličnejše govorice, katerih resničnost se bo šele izkazala pri nadaljnji preiskavi. Včeraj so orožniki do prihoda komisije zastražili vse dohode v hišo in ni smel nikdo iz hiše. Po ogledu je bilo zasliševanje domačinov, ki so zanimali vsako krivdo in ki so zatrjevali, da se je Karel Rozman vrnil iz avstrijske strani in da so ga tamkaj najbrže pretepli. Sinoči proti večeru pa je 30letni Ivan Mihel, po poklicu tesar, ki je živel pri Rozmanovih, izpovedal sodniku Škarabotu, da je Rozmana usmrtil Ferdinand Vetrli, brat Rozmanove žene Ane, doma iz Kaple. Ferdinand Vetrli pa je izginil in ga sedaj iščejo, da bi ga zaslišali in da bi ga soočili z Mihelom v svrhu ugotovitve resničnosti Mihelovih trditve. Vse to bo razčistila nadaljnja preiskava.

Predslutnje...

Pokojni Karol Rozman je bil avstrijski državljani in sploh ni znal slovenski. S svojo tretjo ženo Ano, rojeno Vetrhovo iz Kaple, se je sporazumeval preko tolmača, ki pa ni znala niti besedice nemški. Karol Rozman ni rad bil doma, ker so bili prepričani na dnevnem redu radi sekanja gozdov. Ti prepričani so se nadaljevali tudi potem, ko je Rozman pristal na to, da se je pri notarju napravila pogod-

ba, v smislu katere ne sme Rozman ničesar prodati brez ženinne vednosti in tudi žena ne brez možne vednosti. Posestvo pa bi po Rozmanovi smrti pripadlo njegovi ženi Ani. Ti večni prepričani so povzročili, da se je Rozman nekajkrat podal k sodišču v Marenbergu in prošil sodnika za nasvet, kaj naj ukrene, ker so razmere na njegovem posestvu postale neznesne in ker se boji, da ga bodo nekega lepega dne ubili, saj so ga večkrat pretepli, tako da je rajši živel na avstrijski strani.

Trikrat poročen

Pokojni Karol Rozman je bil trikrat poročen. Ljudje pravijo, da ni pil in da je bil samotarski ter da ni s svojo drugo ženo lepo ravnal. Iz prvega zakona je imel Rozman hčerko Antonijo, ki pa je duševno zaostala. Iz tega prvega zakona je imel tudi sina Karola, ki pa je pred tremi tedni nenadoma preminil. Njegova žena Ana pa ima dva nezakonska otroka in sicer Valterja in Marico ter enega otroka iz zakona s Karlom Rozmanom. Umrljivo je razburjenje vse soseščine spriču tega dogodka pri Rozmanovih, o katerih se je tako bohotno razpredla govorica ljudi, ki o tem in drugem zelo veliko govorijo. Upati je, da bo energična preiskava povsem pojasnila ta zločin in da bodo krivci deležni pravične kazni.

Novice iz Karotana

»V službi ogrožene narodnosti«. Pod to parolo prireja koroški Heimatbund za svoje krajevne organizacije faktorje v Podjuni v novo ustanovljeni »hiše domovine« v Doberli vasi poučevalni tečaj. Prvi referat je imel prof. Perkonig, koroški vodja Heimatbunda in narodno-politični referent pri koroški Domovinski fronti, in govoril o meji. V naslednjih tednih sledijo predavanja narodno-političnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja, pri čemur se praktične vaje v petju, godbi in plesu ne bodo nikakor zanemarijale. — Slovenski živeli na Koroškem seveda tudi sedaj ni ogrožen...

Beljaški odsek nemškega šolskega društva Südmarke je imel ta mesec svoj redni občni zbor. Iz poročila posnemamo, da je društvo uprizorilo božičnice v šolah v Št. Jakobu v R., v Vodičah, Malošah in v Št. Ilju, ter podarilo 200 otrokom darila v znesku nad 3000.— S. Zbirka v mesecu maju je dosegla lepo vsoto 1585.— S. (15.000 Din.). Predsednik društva prof.

Franc Kranzmayer, je obenem tudi vodja beljaškega Heimatkreisa in je preskrbel, da se je v Št. Jakobu v Rožu uredila zborovalnica in telovadnica. Pa pravijo Nemci, da ogrožajo Slovinci nemško narodnost na Koroškem!

Paleške novice

Lastniki psov se opozarjajo, da ni pasji zapor v občini Pobrežje še ukinjen in da velja ukinitve le za mesto. Mnoge je ukinitve zaporu v mestu premetila, da so puščali svoje kučke na svobodo. Konjač je neusmiljeno opravil svojo dolžnost.

Poljske novice

Poplave so v jesenskem času pri nas na dnevnem redu. Zadnje deževje in sneg sta povzročila, da je v preteklem tednu Dravinja kar dvakrat prestopila bregove in zalila travnike in njive.

Praznik ujedinjenja bo ob 20letnici združenja še posebno slovesno proslavila tukajšnja šola.

Vpliv kozmetičnih žarkov na življenje

Kakor je znano, učj takomeniovana descendenčna teorija, da so različne vrste rastlin kakor tudi živali razvite »same od sebe«. V toku milijon leti razvoja so se izoblikovale iz enostavnih enostaničnih bitij kompleksne oblike višjeorganiziranih rastlin in živali do človeka. Večna tajna tega nauka pa je ostala pri vprašanju: kako je potekalo preoblikovanje, kako so se iz gotovih že razvitih oblik razvile nove oblike?

Predpostavimo, da je pri gotovi vrsti živali ali rastlin vedno neko število nekoliko spremenjenih individuev. Takšne poedince imenujemo mutacije, ki najtvo-rijo prehod med različnimi vrstami. Pod gotovimi življenjskimi pogoji lahko postanejo ti spremenjeni poedinci življenjsko močnejši kakor njihovi »normalni vrstniki« ter se radi tega bolje razmnožujejo in prenašajo svoje nove lastnosti na potomstvo.

Popolnoma neznano pa je, zakaj in kako nastanejo take mutacije. Prav tako pa je nejasno, kateri pogoji so potrebni, da se iz teh poedincev razvije dalje nova vrsta.

Pred 10 leti 1927. je nekemu nemškemu biologu uspel eksperiment, da je umetno ojačil pojav mutacije. Obseval je

namreč neko vrsto muh s kratkimi Röntgenovimi in radijskimi žarki. On je s tem dosegel, da so muhe imele v potomstvu stokrat več takih poedincev kakor neobsevane. Podobne uspehe so dosegli tudi pri drugih žuželkah in tudi pri gotovih rastlinah. Število mutacij pa gre vzporedno, do gotovega obsega, s številom obsevanj.

Ti eksperimenti potrjujejo, da žarki delujejo na razmnoževalne stanice. Najbrže izzove obsevanje neke spremembe v določevanju za individue odločilnih hromozomov v spolnih stanicah. Sklepati se da torej na podlagi tega umetnega izvajanja mutacij na naravni razvoj vrst. Tudi v prirodnem razvoju so lahko obsevanja vzrok da nastanejo mutacije in s tem delitev in vrste.

Popolnoma je dokazano, da naša zemlja ne sprejema samo solnčnih žarkov, temveč da jo zadevajo tudi žarki, ki jih izžareva energija iz vseirirja. Te žarke, ki jih izžarevajo daljna vseirska telesa, imenujemo kozmične žarke. Velikemu delu teh žarkov pa ne uspe prodreti skozi zemljinu izolacijo — atmosfero. Ker pa zadevajo ti žarki zemljo neprekinjeno noč in dan, je gotovo možno, da imajo vpliv tudi na življenje.

Angleški raziskovalci so postavili teorijo, da povzročajo kozmični žarki spremembe vrst. H. Hamshaw Thomas se opira pri tem na dejstvo, da kažejo živalske vrste v goratih krajih večjo pestrost vrst, kakor pa v dolinah. S povečanjem višine se zmanjša debelina atmosfere in povečava dejstvo kozmičnih žarkov. Dokazano je, da v višini 18.000 m delujejo kozmični žarki stokrat intenzivnejše, kakor pa v namorski višini.

Odločilen dokaz bi morali prinesiti eksperimenti pri stratosferskih poletih. Že pri svojem prvem poletu v letu 1931. je profesor Piccard videl, da je za biologe velike važnosti eksperimentiranje v stratosferi. Lansko leto je biolog Friesen eksperimentalni pri večernem stratosferskem poletu. Pri eksperimentiranju je uporabljal isto vrsto muh, kakor so jo že obsevali z Röntgenovimi žarki.

Uspeh je bil negativen. Kljub temu, da so izpostavili muhe stokrat močnejšim kozmičnim žarkom in kljub temu, da so muhe eksperiment dobro prestale, niso mogli ugotoviti pri potomstvu povečanja mutacij. Dvoje je možno: ali so potrebni za poskus posebni pogoji (mogoče je bilo obsevanje prekratko), ali pa so kozmični žarki v tem pogledu brez vpliva.

Na vsak način ni prinesel eksperiment dokaza za teorijo, ki trdi, da imajo kozmični žarki odločilen vpliv na razvoj vrst.

Mariborske in okoliške novice

Prisrčna slava 45. pešpolka

Danes dopoldne ob 10.30 se je vršila v vojašnici viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja v Melju slava mariborskega 45. pešpolka v spomin 23. novembra 1918, ko je bila usoda Maribora stvarno odločena v našo korist. Tradicionalne polkovne slave so se tudi letos udeležili zastopniki vseh nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacij v našem mestu, navzoči pa so bili tudi zastopniki vojaških, državnih in samoupravnih oblasti, nadalje zastopniki mariborskega sokolstva in drugih domoljubnih organizacij.

Točno ob 10.30 je prispel s svojim spremstvom mestni poveljnik general Č. Stanojčević, nakar so se pričeli v vojašnici, kjer so se zbrali zastopniki oblasti in organizacij ter ostalo občinstvo, predpisani obredi in sicer je najprej opravil predpisane obrede za pravo, v slovesno veroizpoved prota Ivoševića, za rimokatoliško kazniški kurat Zavadla, za mohamedansko pa hodža Ibarevič. Po končanih cerkvenih obredih je zbrance častnike in vojake nagovoril domačin poveljnik 45. pešpolka

polkovnik Marko J. Božović, ki je v svojem govoru orisal zasluge generala Maistra za osvoboditev Maribora, hkrati pa pohvalil hrabrost Maistrovih borcev, ki so pod vodstvom svojega generala z orožjem v roki odločili usodo Maribora.

Ob zaključku svojega govora se je polkovnik Božović spomnil tragične smrti viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, čigar spomin so vojaki in občinstvo počastili s »Slavo« klicem, nakar so navzoči vzdiknili kralju Petru II. in kraljevski hiši trikratni »Živijo«.

Vojaška godba je zasvirla državno himno, na vojaškem dvorišču so zareglale strojinice, odmeval je grom topov. Ko je polkovnik Božović pozval vojake, naj čuvajo oporoko viteškega kralja Aleksandra I., je bil zaključen prvi del polkovne slave. Medtem se je bataljon pripravil na mimohod, ki se je izvršil strumno in ob zvokih vojaške godbe. Po končanem mimohodu je domačin polkovnik Božović povabil goste k zakuski, ki se je vršila v okusno okrašeni vojašniški dvorani.

Proslavitev praznika ujedinjenja v Mariboru

Sinoči se je vršil v mestni posvetovalnici sestanek vseh zainteresiranih činiteljev, ki jih je povabil mestni načelnik dr. Juvan v svrhu čim dostojnejše proslave našega narodnega praznika 1. decembra.

Tega sestanka so se udeležili polnoštevni predstavniki civilnih in vojaških oblasti, nadalje zastopniki vseh naših narodnoobrambnih, stanovskih, humanih in socialnih korporacij. Vse navzoče je ugodoma toplo pozdravil mestni načelnik, ki je v kratkih in jedrnatih besedah obrazložil pomen proslave narodnega praznika, zlasti za naš obmejni Maribor, povdarjajoč pri tem, da se bo letošnja proslava izvršila po načrtu iz prejšnjih let, ter da je dolžnost Mariborčanov, da se v čim večjem številu zbere na določenih zbirališčih, ki bodo še pravočasno objavljani v dnevnem časopisu ter da se priključijo vojaški povorki, ki bo krenila po mariborskih ulicah. Stik povorke bo na Glavnem trgu, kjer bodo zapeli združeni pevski zbori Ispavčeve pevsko župe in kjer bo iz mestnega magistrata nagovoril zbrano množico mestni načelnik. Slovesnost bo zaključila državna himna do vojaški godbi in po vseslovanski himni »Hej Slovani«, ki jo bo pela vsa zbrana množica.

Ob debati, ki se je razvila v zadevi

Za ustavnovitev podružnice Poštne hranilnice v Mariboru!

Iz marib. gosp. krogov smo prejeli: »Ničesar nimamo proti novim podružnicam Pošt. hran. v Primorju, kjer bodo, če prištevamo sušasko ekspozituro, kar tri. Vendar pa opozarjamo na dejstvo, da ima Slovenija, ki je za Beogradom in Zagrebom najmočnejša v čerkovnem prometu, samo 1 poštno podružnico. Ko je bila Slovenija razdeljena, se na ljubljansko in mariborsko oblast, so gospodarski krogi v Mariboru prosili za podružnico čerkovnega zavoda, vendar pa niso mogli prodreti. Maribor ni dobil željenega denarnega zavoda. Po seznamu čerkovnih računov, ki ga je izdala letos Poštna hranilnica v Beogradu, ima sam Maribor z najbližjo okolico in Prekmurjem okrog 1500 čerk. računov, če pa vpoštevamo še one ostale račune iz bivše mariborske oblasti, bi število naraslo na preko 2000. Podružnica v Mariboru bi imela torej več računov kakor podružnica v Skoplju in skoro toliko, kot Sarajevo, kar je zadosten razlog za ustanovitev mariborske podružnice, ne glede na to, da ima Maribor podružnico Narodne banke, mnogo uradov, močno razvito industrijo in razgibano gospodarsko življenje. Ljubljanska podružnica, ki ima več računov kakor Sarajevo, Skoplje, Podgorica in Sušak bi bila precej razbremenjena, mariborski imetniki računov

organizacije povorke, so zastopniki mariborskega sokolskega meddruštvenega odbora naglašali, da se sokolstvo uvrsti v povorko takoj za vojaštvom ter obenem izrazili željo, naj bi bila letošnja slovesnost prava in spontana državna in patriotska manifestacija našega narodnega edinstva brez česar koli drugega.

Prvi december je za naš obmejni in nacionalni ter jugoslovanski Maribor najsvetejši praznik, v katerem izpričujemo leto za letom pred vsem svetom, da utripa od naše najsevernejše državne postojanke pa vse do najskrajnejših južnih meja eno samo jugoslovansko srce, polno ljubezni in iskrenega nacionalnega čustva do naše skupne očetnjave, močne in uedinjene Jugoslavije ter ljubezni in vdanoši do ljubljanskega mladega kralja Petra II. in visokega Kraljevskega doma.

Nacionalni Maribor se bo tudi letos odzval vabilu mestne občine in svojih organizacij ter se priključil vojaški povorki. Vse predpriprave so v polnem teku in je tudi snočnja anketa rodila pristanek vseh organizacij, da se letošnja proslava 1. decembra izvede v takem obsegu dostojnosti in jugoslovanske orientiranosti, da bo obmejnemu Mariboru v čast in ponos!

na bi prišli hitreje do gotovine in vse denarno poslovanje bi bilo mnogo bolj živahno in ekspeditivno. Seveda je želeli, da se ustanovi popolna podružnica z vsemi agendami in ne kakor na Sušaku le ekspozitura

Recitacijski večer v Ljudski univerzi

Jutri v sredo dne 24. t. m. ob 20. uri bo v Ljudski univerzi kot druga prireditelja I. Umetnostnega tedna v Mariboru recitacijski nastop naših književnikov in književnic, ki bodo brali svoja, večinoma novejša in najnovejša dela. Uvodno besedo bo spregovoril predsednik Umetniškega kluba pisatelj dr. Ivo Šorli. Prva kinja našega gledališča, gđ. Elvira Kraljeva bo nato čitla krajšo Šorlijevo prozo »Vprašanje«, pesnik Vinko Žitnik bo recitiral svoje pesmi; pisatelj Ivan Potrč bo bral iz svojega najnovejšega dela poglavje »Fanikina povest«; pisatelj in pesnik Radivoj Rehar bo bral črtico »Lepota in bolečina« ter tri pesmi; pesnica Ruža Lucija Petelinova bo recitala pesnitev »Orači« in nekaj lirskih pesmi, pisatelj in pesnik dr. Ivan Dornik bo pa zaključil nastop s svojo prozo in pesnitvami. Dela, ki se bodo brala, je pregledala in odobrila posebna žirija, tako da

bo ta nastop odlična revija tvornosti naših domačih leposlovcev.

Ker so vsi glasbeniki, ki so bili izvoljeni v žirijo za ocenitev koračnice mariborskih jadr. letalcev, konkurirali, g. J. E. Gašparič pa se vsled prizadetosti in dr. ovir ni mogel udeležiti, se je žirija, ki je dobila od več strani potrebnih podatkov, odločila nagraditi brez uradnega sodelovanja glasbenikov. Žirija je potem, ko je darovatelj nagrade g. Schonsky dal svoj pristanek, eno delo nagradila in bo rezultat objavljen na družabnem sestanku v soboto, dne 27. t. m. po gledališki predstavi.

Iz davčne službe. Za davčna uradnika VIII. položajne skupine sta imenovana: Viljem Hreščak pri davčni upravi na Prevaljah, Stanko Fablič pri davčni upravi v Murski Soboti, za davčne uradnike IX. položajne skupine pa Ivan Štular pri davčni upravi v Dolnji Lendavi, Stanko Škarbot pri davčni upravi v Murski Soboti, Ivan Šemrov pri davčni upravi v Slovenski Bistrici, Niko Barbarič pri davčni upravi v Murski Soboti in Peter Vesel pri davčni upravi v Konjicah.

Umetnostni teden. Jutri zvečer je v Ljudski univerzi literarni večer. Veliko zanimanje je za vse prireditve UT., zlasti za koncert 26. t. m., na katerem se bosta izvajali povsem novi kompoziciji in na katerem nastopi tudi ljubljanski kvartet. Sodeluje tudi naš klavirski virtuoz dr. Klasinc. Tudi za slikarsko razstavo je veliko zanimanje. Zaključek tedna je v soboto zvečer v gledališču z dr. Snuderlovimi »Lopovščinami« in zaključnim družabnim večerom.

GRAJSKI KINO

Torek 23. in prihodnje dni veličastveno muzikalno delo

BETHOVEN

njegova nesmrtna. ljubezen in trpljenje.

Diplomiral je koncem oktobra na beograjski pravni fakulteti g. Fran Boštjančič, nečak znanega mariborskega odvetnika g. dr. Boštjančiča. Čestitamo!

Obvestilo. Uradni dan Zbornice TOI v Ljubljani se vrši ta teden mesto v sredo šele v četrtek dne 25. t. m. v poslovnih lokalih Združenja trgovcev za mesto Maribor, Jurčičeva ul. 81 ob običajnih urah. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Sokol Maribor I. Jutri 24. t. m. ob 20. izredna seja uprave. Važno! Starosta.

Za akademijo Sokola Maribor-matica 30. novembra se dobijo vstopnice v predprodaji pri dnevnih blagajni Narodnega gledališča od četrta naprej. Preskrbite si jih pravočasno!

Jubilejne proslave Sokola Maribor-matica začnejo v nedeljo 28. nov. s sokolsko razstavo v Narodnem domu, ki se odprta v nedeljo ob pol 11. uri in ostane odprta do 1. decembra. V torek 30. nov. zvečer bo telovadna akademija v Narodnem gledališču, ki se ponovi 1. dec. popoldne. Predprodaja vstopnic je pri dnevnih blagajni Narodnega gledališča, 1. dec. dopoldne ob 11. uri bo slavnostni občni zbor, zvečer pa velik družabni večer v Narodnem domu.

Glasbena Matica pripravila nov velik koncert v proslavo pionirjev slovenske pesmi Foersterja, Adamiča in Hubada. Koncert bo v petek dne 3. decembra v Unionu in bo pevski zbor Glas. Matice izvajal pesmi samo teh treh skladateljev. Največje delo v programu, pri katerem sodeluje tudi orkester, je od Foersterja glasbena legenda »Turki na Slevici«. Ta melodiozna kompozicija se bo izvajala prvič v Mariboru in traja čez pol ure. Pripoveduje pa o čudežni pomoči matere božje, ki je pred cerkvico, kamor so pribežali kristjani, ustavila pašinega konja, ki je nato ves preplašen s svojo druhaljo vred zbežal pred kristjani in se še danes vidi konjsko kopito v kamnu pred cerkvico. Pesem sama je polna krasnih akordov, kakor jih najdemo tolikokrat v Foersterjevih kompozicijah, prav posebno lep pa je zbor kristjanov, ki klečijo pred Marijino podobo in jo prosijo pomoči. Ta prireditelja bo največji vokalni koncert v tej zmini, zato ga naj nihče ne zamudi. Vstopnice so od sobote naprej pri »Putniku«.

Rokoborbe. Rezultati snočnih srečanj: Prvi par Doberl (Celje) proti Czayi. V drugem kolu zmagal Czaya. Drugi par Mrna proti Kopu. Po 28 minutah lepe in simpa-

Kino

Union kino. »Ramona«. Prelepi film v naravnih barvah v nemškem jeziku. — Film doživlja, ki navdušuje vsakogar.

Narodna gledališča

Torek, 23. novembra: Zaprt.

Sreda, 24. novembra ob 20. uri: »Pesem s ceste«. Red D.

Četrtek, 25. novembra ob 20. uri: »Pri treh mladenkah«. Red C.

Petek, 26. novembra: Zaprt.

Sobota, 27. novembra ob 20. uri: »Lopovščine«. Premiera.

Mariborska drama pripravlja M. Snuderlovo noviteto »Lopovščine«, čije premiera bo že to soboto v okvirju Umetnostnega tedna, opereta pa študira češki »Slager« »Pod to goro zeleno«.

tične borbe je ista ostala neodločna. Tretji par: Štefan (Avstrija) proti Olšovskemu v četrtem kolu po 24 minutah zmagal Štefan. V današnji borbi nastopijo sledeči pari do končne zmage: Mrna proti Olšovskemu, drugi par Klötzl proti Czayi und kot tretji par Štefan proti prvaku Jugoslavije Peru Kopu.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva in Königova lekarna.

Kako bo z vremenom. Dunajska vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih bistvenih izprememb sedanjega vremena.

Vrnil se je iz ruskega ujetništva Starčević Marjan iz sreza Djakovo, ki je služil pri 12. ulanskem polku v Avstriji v Osijeku. Bil je takoj poslan na fronto in je bil leta 1915 ujet kot ranjenec. Poslan je bil v bolnišnico v Nikolajevsk, zatem je nekaj časa služil v dobrovoljski diviziji. V Dobrudži je bil ponovno težko ranjen in je ležal 8 mesecev v bolnišnici, ter se radi tega ni mogel vrniti v domovino. Ili je moral spet v Kijev, kjer se je poročil in lotil prevoznništva.

Študentske novice

V Ljudski univerzi predava pojutrsnjem gl. urednik »Večernika« dr. Fran Vatovec o gospodarskih ozadih aktualnih političnih dogodkov. S slikami!

Plujske novice

Gledališke novice. V torek, 23. t. m. prva repriza ob premieri popolnoma razprodane in lepo uspele »Kvadrature kroga«.

Mariborske novice

Osebnosti. Iz Marenberga je premeščen v Maribor vodja tuk. oddelka fin. kontrole preglednik g. Rijavec Josip. Oddelek bo začasno vodil preglednik g. Pavalec. — V Marenberg pride učitelj g. Adolf Draksler od Sv. Andraža.

Velenje

Za uspešno delovanje na moralnem, občepravečnem in državnozgojnim napredku naroda je uprava kr. fonda odlikovala s pohvalnim dekretom Sokolsko društvo Velenje ter šefa računovodstva drž. rudnika v Velenju g. Kurnika Antona. Pohvalne dekrete je slovesno izročil v občinski pisarni sreski načelnik v navzočnosti članov društvene uprave, članov občinske uprave in krajevnega odbora ter direktorja drž. rudnika.

Zdravnik združene zdravstvene občine dr. Turin Ivan je podal ostavko na banovinsko službo ter se preselil v Maribor.

Častni član.

Ko so ujeli vso roparsko tolpo, vpraša sodnik roparske glavarja: »Ali so vsi ujetniki člani vaše tolpe?« — »Da, vsi — razen Tomaža! On je samo — naš častni član!« odgovori ponosno poglavar.

Zagovorniška.

Zagovornik: »Obtoženec za res našel denar in ga nekaj porabil za se; res je, da ga je hotel zatajiti; toda pomislite, gospodje porotniki, da bi ničesar ne dobili nazaj, ako bi denar dobil kak nepošten ali kakšen bolj prebrisan človek...«

Oluka v svet

Izumitelj „smrtnih žarkov“ žrtev španske državlj. vojne

Zakaj ne uporablja valencijska vlada teh žarkov?

Te dni se je ustrelil Charles Siduey Way, ki je zatrljeval, da je odkril »smrtni žarek«. Imel je 35 let in zapuščal ženo in dvoje otrok. Kakor pravi njegova vdova, je Way žrtev — španska državljanska vojne. On je namreč prodal svoj izum valencijski vladi, ki ga je hotela uporabiti za obrambo pred letalskimi napadi. Za izum bi imel dobiti 40.000 funtov šterlingov; pozneje so mu pa sporočili, da dobi denar šele po zaključku vojne. Ker

pa je ostal z družino brez sredstev, je obupal in si končal življenje. Na svojem izumu je delal več let. O učinkovitosti pa ni znano nič gotovega. Vsiljuje se pa vprašanje, zakaj valencijska vlada, ako je res, kakor trdi gospa Way, kupila izum, ne uporabi tega v državljanski vojni. Wayev hišni gospodar potrjuje, da je videl aparat, s katerim je Way ustavil avtomobilski motor, ki je bil oddaljen kakih 6 metrov.

Gospodarske beležke

Dravska banovina je odplačala 90% svojih anuitet PAB-u. Včeraj je imel izvršilni odbor Privilegirane agrarne banke svojo sejo, kjer je bilo ugotovljeno, da so dolžniki plačali do 18. t. m. Din 111.892.000 na račun prvega odplačila. Na področju ljubljanske podružnice je bilo plačanih čez 23 milijonov Din, to je 90,23% anuitet, ki naj jih PAB plača privilegiranim denarnim zavodom in zadrugam.

Zagrebski tedenski sejem. Dogon je bil na zadnji sejem dober, zlasti krav-mlekarije. Kupčija pa je bila slabejša, ker ni bilo tujih kupcev. Konje so kupovali za Italijo, klavne pa za Dunaj. Dogon: 22 bikov, 788 krav, 248 junic, 158 volov, 64 juncev, 276 telet, 1148 konj in žrebet in 514 prašičev. Cene: biki 4—4,75, krave za klanje 3,50—4,50, za klobase 2,50—2,80, junice za rejo 1200—1500 din, voli I. vrste 5,80—6, II. 4,50—4,75, bosenski 3—3,50, junci 4,50, teleta 7,50—9, zaklana 10—12, prašiči debeli 8—9, mršavi 6,50—7,25, konji od 4 do 12 tisoč za par, žrebeta od 1500—3500 din žival. — Detelja 60—70, otava 55—70, seno 45—60, slama za steljo 40—45 din za 100 kg.

Nov zakon o vinu. Na seji ekonomsko-finančnega odbora ministrov je kmetijski minister predložil načrt zakona o spremembah zakona o vinu. Osnutek je bil sprejet in bo v kratkem predložen ministrskemu svetu.

Povznesanje železniških blagovnih tarif za 20 do 25%. Dne 6. decembra t. l. se bo v Beogradu sestal tarifi odbor k zasiedanju, ki ga je sklical prometno mi-

nistrstvo. Na dnevnem redu je razprava o tarifi za prevoz blaga. Generalna direkcija državnih železnic je že dostavila članom tarifi odbora načrt nove lokalne in luške tarife ter nove klasifikacije blaga. V smislu načrta znaša za najvažnejše vrste blaga pri srednjih razdaljah od 100 do 600 km povišanje 10 do 25%. Če se bo ta načrt sprejel, potem lahko računamo s povišanjem cen vseh vrst blaga.

Šaštani

Šahovski klub je otvoril letošnjo sezono. Klubski večeri se vrše ob torkih pri Cerovski.

Veličasten pogreb ponesrečenega železničarja Laha. V torek popoldne sona šmartinskem pokopališču položili v grob 31 letnega Ivana Laha, železničarja, ki se je pred dnevi smrtno ponesrečil v Postojni, ko se je po naključju dotaknil električne žice. Iz Maribora je prislo pevsko društvo »Drava«. Trije govorniki so se ob odprtem grobu od dragega in skrbnega tovariša Laha poslovili ter omenjali njegovo vestnost v službi in iskreno tovarštvo. Kruto prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Gospodinja

Gospodnje, vaše cvetje! Naravno je, da se spomladanskega cvetja tako zelo veselimo. Mesece dolgo smo morali čakati nanje in so nam zato cigradi tako zelo dobrodošle. Kdor hoče imeti cvetje

Nionski sporazum

»Zakaj je neki bil Nion določen za mesto sporazuma?«

»Radi tega pač, ker ne bo niti on rešil vseh sodobnih problemov.«

(Iz »Ošiš. ježa«.)

Skrivnosti

75

Po teh besedah se je obrnil k Leonu, a Blanka se mu je polna groze obesila okrog vratu. Everard se je skušal nežno opravičiti iz objema in dejal Leonu:

»Mali, preje si izgovoril zelo nespametno besedo; upam, da nisi mislil resno?«

»Popolnoma resno,« je odgovoril Leon. »Ali nas misliš ovaditi?«

»To je moja dolžnost, ki jo bom še nocoj izvršil.«

»Vedi, da lahko to preprečim z enim samim udarcem z nožem,« je dejal Everard z gorečo kretnjo.

»In jaz lahko razodenem Blanki vso resnico, Everard. Varujte se!«

Everard je besno kričnil. V naslednjem trenutku se je zabliščal v njegovi roki nož, ki ga je Blanka zopet zadržala.

»Oče, oh, oče!« je klicala prestrašena deklica, »nikar ne prelivajte po nepotrebnem krvi!«

»Po nepotrebnem? Ali mar nisi slišala, kaj je rekel?«

»Grozil vam je, da mi pove resnico, ki sem jo že sama uganila.«

»Blanka!«

»Nocoj so se mi odprle oči in zdaj se mi, da mi je sedaj marsikaj jasno, česar prej nisem razumela. Spomnite se samo pokopališča obsojencev!«

»Nesrečnica!«

zarana spomladi, mora skrbeti za rastlinje v jeseni. Sedaj le je čas, da pripravimo in posadimo čebulnice, tulipane, hijacinte, narcise, v lončke. Rahla, dobra prst iz tople grede ali vrta jim ugaja. Lončke zakopljemo kje na vrtu v zemljo do 30 cm globoko. Črez vsak lonček poveznemo še drug lonček, da nam čebulice ne skvarijo požrešne miši. Čebulice se bodo v dveh mesecih razkorenile in razvile cvetni bat. Nato jih vzamemo iz zemlje in postavimo na svetlo, a ne na sonce, ker jim prevelika toplota škoduje. Pri nekoliko skrbi nam bodo cvetlice cvetele že o božiču in pozni zimi ter nas bodo spominjale na prihajajočo vrgred.

Madeže od vina in sadja odstranimo iz perila ako namočimo madeže v kislem mleku, nato izpereš v topli vodi. Tudi vroč limonin sok odpravi sadne madeže iz perila. Perilo pa je treba potem dobro izprati najprej v topli vodi, nato pa še v hladni vodi.

Uporaba sadnih tropin. Sadne tropine, to so ostanki pri narejanju mošta, so prav dobra krma za živino. Posamezno govedo jih sme dobiti na dan po 6—8 kil. Lahko spravimo tropine tudi za delj časa, če jih natlačimo v kako sad, nasolimo in dobro pokrijemo. Tako nasoljene tropine se dolgo časa ohranijo. So pa tropine dobre tudi za kokoši, a treba jih je skuhati in pomešati z otrobi.

Kako opereš barvasto svilo. Olupi 4—5 srednjebelih krompirjev in nalij nanje liter kropla. Ko se shladi, precedi skozi fino plateno cunjko, nakar prilij enako mero spirita. Nato položi in gladko poravnaj svilo na mehko podlago, najbolje na flanelo; namoči gobo in odrgni narahlo, a dobro vso svilo. Zlikaj jo, ko je še napol vlažna, in sičar narobe, ne na lice. S tem sredstvom, če prav je malo drago, se da svila lepo oprati in nič se ne pokvari.

Darujte za azilni sklad PTL!

Razno

Našel se je

PES VOLČJE PASME
od Pobrežja do mesta brez znamenj. Lastnik se naj zgleda na naslov, ki ga dobi v upravi v roku dveh dni, sicer ga oddam konjedercu. 6761

8 let staro

DEKLICO
dam za svojo. Naslov v upravi. 6760

LEPA SPALNICA

in tudi **KMEČKA SOBA**
ceneno na prodaj. Iz prijaznosti na vpogled v tovarni pohištva POTOČNIK, Vinarska ulica. 6517

Soba odda

SOBF.
oddam s popolno oskrbo. Kirbiš. Vetrinjska ul. 3. 6758

Oddam malo **SOBICO**
Prečna ul. 6-I, eventuelno s hrano. 6757

SONČNO SOBO
s štedilnikom takoj oddam. Vprašati v Gospodarski ulici v trafiki. 6766

V lepo opremljeno sobo se sprejmeta **2 SOLIDNA GOSPODA**
Vprašati v Mesarski ul. 5-I, Maribor. 6764

Zadnje telefonične vesti

Seja narodne skupščine

BEOGRAD, 23. novembra. Narodna skupščina se je danes po daljšem presledku sestala k zasiedanju. Otvorilni nagovor je imel skupščinski predsednik Čirić, ki se je uvodoma spomnil preminelega poslanca dr. Juriše. Nato je prečital zahvalno pismo vojnega ministra Mariča, ki se zahvaljuje skupščini za ovacije vojski ob priliki manevrov ob Kolpi. Nato je skupščinski predsednik sporočil, da mu je finančni minister predložil osnutek državnega proračuna za leto 1938/39. Seja ob času poročila še traja.

Akcija francoskih rojalistov

PARIZ, 23. novembra. V zvezi z zaroto proti levičarskemu režimu stopajo v ospredje tudi francoski rojalisti, ki se zbirajo okoli burbonskega prestolnega kandidata. Grof pariški, ki je bil pregnan iz Švice, se je pred tem nahajal v Rimu in Berlinu. Cilj rojalistične akcije je, da zasedeta francoski prestol vojvoda Guisk ali pa grof Pariški. Prvi je izdal na francoski narod poseben manifest, v katerem sporoča francoskemu narodu, da hoče zasedeti prestol, ker bo šele Francija kot monarhija lahko prevzela v svetu svojo pravo misijo. Tudi obljublja razne reforme.

Diogen v avtobusu.

Sprevodnik: »Kaj pa iščete v vozu pri belem dnevu s prižgano leščerbo?«

Diogen: »Higienični pljuvalnik!«

Siromak.

Gospod: »Kako pa to? Včeraj ste imeli berglje, danes pa hodite brez njih?«

Berač: »Oh, gospod, tako sem reven, da jih moram večkrat pustiti doma, da se prehitro ne obrabijo.«

V nalem

NOVO HIŠO

renovirano, velik vrt, ob glavni cesti na Pobrežju oddam v najem. Vprašati Vojašniški trg št. 3, gostilna. 6763

Prodaj

Prvovrsten

CVETLIČNI MED
a Din 16.—, pri odjemu 10 kg Din 15.— dobite pri Kmetijski družbi, Meljska c. 12. 6626

Nova zložljiva

OTROŠKA POSTELJA
z vložkom poceni naprodaj. Mizarstvo, Gregorčičeva 8, dvorišče. 6762

Stanovanje

SOBO IN KUHNJO

oddam v novi hiši. Jadranska ul. 40 Pobrežje. 6740

Službo išče

Pridno in pošteno

DEKLE

išče mesto kuhinjske vajeke za polletno dobo. Cenjeni naslov je pustiti v upravi pod »Pridna«. 6756

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Crep blago za otroške oblekce

dokler traja zaloga po **Din 6.—** meter dobite pri

I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska ulica 15

Dalmatinski KARFIOL

Gospodarske Sloge se prodaja dnevno na Glavnem trgu potom vrtnarije:

I. Jemec tel. 2766 **A. Požar** tel. 2830

Cena: na drobno **Din 6.—** po kg, na debelo **Din 4.—**

šila solze, ki so ji silile v oči, »sedaj se vidiva zadnjič. Preden se pa posloviva, moram izpolniti neko dolžnost.«

»Katero dolžnost, Blanka?« je vprašal Leon.

Blanka se je obrnila k Everardu.

»Oče,« je rekla s trdnim, skoro ukazujočim glasom, »odslovite takoj te možel!«

»Odslovim naj jih?« je zajecjal Everard.

»To je potrebno.«

»Kaj vendar hočeš? Kaj nameravaš?«

»O tem bomo govorili pozneje, sedaj hočem samo, da ti ljudje odidejo, kajti sicer pojdem sama in me ne boste nikoli več videli.« (Dalje.)